

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

Toelichting reserves en voorzieningen

Algemeen

Ter toelichting op het totaaloverzicht wordt per reserve en voorziening aangegeven: het doel waarvoor deze is ingesteld, de wijze van voeding en waaraan de reserve en/of voorziening wordt besteed. De specifieke mutaties in 2025 zijn toegelicht in het onderdeel financiële toelichting per programma.

Algemene reserve

De algemene reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers als belangrijkste functie. Tekorten en overschotten op de jaarrekening komen ten laste respectievelijk ten gunste van de algemene reserve. Groei van de reserve is nodig om de uitgaven de komende jaren voor een deel met eigen vermogen te financieren en zo de financiële positie van de gemeente in balans te houden. En waar mogelijk te verbeteren tot minimaal het door de raad vastgestelde niveau van 20%.

De gewenste omvang van de algemene reserve is door de raad bepaald op minimaal € 15 miljoen of zoveel hoger als er weerstandsvermogen nodig is. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is aangegeven dat de actuele inschatting van het benodigde weerstandsvermogen ruim € 68,2 miljoen is.

Bestemmingsreserves

Voor bestemmingsreserves geldt dat deze worden ingesteld voor één specifiek doel binnen een vastgesteld termijn.

Programma 2 Samenleving

Reserve opvang ontheemden Oekraïne

Doel en voeding: Met het overschot uit de vergoeding van het Rijk 2022 en 2023 van € 10 miljoen is deze reserve gevoed. Vanuit deze bestemmingsreserve kan uitvoering worden gegeven aan maatregelen die nodig zijn voor de opvang van Oekraïners die het oorlogsgebied ontvluchten en waarvan het Rijk heeft opgedragen dat deze door gemeenten opgevangen moeten worden én tot besteding over te gaan. De bestedingen zullen aan de raad worden voorgelegd via tussenrapportages.

Programma 3 Wonen

Reserve Woonvisie

Doel en voeding: de reserve Woonvisie is bedoeld voor investeringen in de volkshuisvesting en is gekoppeld aan het gelijknamige beleidsplan dat in 2012 door de raad is vastgesteld. In 2017 heeft de raad besloten (nummer 1361700) om de geactualiseerde Woonvisie 2017 als dekking aan te wijzen voor aanvullende instrumenten in het kader van de woonvisie (o.a. tijdelijke woningen). Op dit moment wordt de reserve alleen gebruikt voor egalisatie van de resultaten van de locaties tijdelijke woningen. De reserve heeft op termijn te weinig saldo.

Programma 4 Milieu

Reserve duurzaamheid

Doel en voeding: de reserve is ingesteld om de middelen voor de proeftuin aardgasvrije wijken vanuit het Rijk (gemeentefonds) hieruit op te nemen. De gemeente heeft daarmee bijna € 7 miljoen gekregen voor de uitvoer van de proeftuin aardgasvrije wijken: € 5.091.994 in 2018 en € 1.896.417 in 2019 (decembercirculaire 2018 en meicirculaire 2019). Bij de 2e tussenrapportage 2019 (besluit 1491534) is een bedrag van € 6.988.411 gestort in deze reserve en zijn bij resultaatbestemming 2019 (besluit 1514611) de extra klimaatmiddelen Wijkaanpak van € 400.000 uit het gemeentefonds (decembercirculaire 2019) aan deze reserve toegevoegd. Hierdoor was een bedrag beschikbaar van € 7,3 miljoen voor de proeftuin aardgasvrije wijken. Over de aanwending van de reserve heeft de gemeenteraad in 2021 bij het raadsvoorstel (1542424) over de uitvoeringsstrategie een besluit genomen. De uitvoering van proeftuin blok 2 staat gepland in 2024. Naast de proeftuin zijn middelen inzake de Duurzaamheidsagenda en CDOKE-gelden opgenomen in deze reserve. Deze middelen zijn bestemd voor klimaat- en energiebeleid.

Programma 5 Bereikbaarheid

Reserve parkeren

Doel en voeding: Bij de Voorjaarsnota 2023 heeft de raad besloten om de jaarlijkse resultaten van het totaal van straatparkeren en garageparkeren te egaliseren met de reserve parkeren. Dit is besloten met het oog op de te bouwen parkeergarages in het Waterlandkwartier en de Binnenstad. Door de parkeeropbrengsten vrij te maken en in te zetten voor parkeeroplossingen is parkeren een gesloten systeem geworden waarbij het aanwijzen van gebieden betaald parkeren, de kosten, de tarieven van straatparkeren en van garageparkeren, het aantal plekken en de bezetting gemonitord en gestuurd kunnen worden met de reserve parkeren als (egalisatie)buffer.

Programma 6 Openbare ruimte

Reserve instandhouding openbare ruimte

Doel en voeding: In het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) is de beheervisie verwerkt, waarin is ingegaan op de wensen voor het beheer. Hierbij zijn het verhogen van de beeldkwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, vernieuwen van de parken, uitbreiding van de gemeente en leefbaarheid naar een CROW-beeldkwaliteitsniveau B gebracht. Ter egalisatie van de benodigde middelen is een bestemmingsreserve instandhouding openbare ruimte ingesteld (besluit 1574029). De niet bestede instandhoudingsbudgetten kunnen dan worden gedoteerd aan de reserve en blijven beschikbaar voor het moment van uitvoering

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Reserve gronden

Doel en voeding: De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt de reserve ook de plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal. De jaarlijkse voeding vindt plaats door winstnemingen op grondexploitaties. De raad heeft in 2020 ingestemd (besluit 1529189) om de jaarlijkse winstneming op grondexploitaties te verdelen over de reserve gronden en de algemene reserve, waarbij een 50/50 verdeling als uitgangspunt geldt en op basis van de analyse van jaarlijkse actualisatie van de MPG en de jaarrekening een andere keuze kan worden gemaakt. De bestedingen worden separaat aan de raad voorgelegd. Ultimo 2028 is de reserve in deze begroting negatief,

maar dat komt omdat het raadsbesluit van eind juni 2024 (1598079) over de toevoeging van 100% winstneming uit de grondexploitaties nog niet is vewerkt.

Reserve omgevingsplan

Doel en voeding: Bij de Jaarrekening 2023 heeft de raad besloten om de bestemmingsreserve omgevingsplan in te stellen. Dit zorgt ervoor dat de incidentele budgetten voor de implementatie van de Omgevingswet beschikbaar blijven om de doelen van de wet te bereiken. In de decembercirculaire 2023 is er circa € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor Purmerend voor de jaren 2023-2025. Dit bedrag wordt tot 2029 ingezet ter dekking van de externe advies- en onderzoekskosten om tot een definitief omgevingsplan te komen.

Programma 9 Economie

Reserve regionaal samenwerkingsverband Zaanstreek-Waterland

Doel en voeding: in 2017 zijn in verband met de opheffing van de SRA middelen terugontvangen. Deze zijn in 2018 toegevoegd aan de reserve omdat in regionaal verband is afgesproken dat deze middelen zullen worden besteed aan diverse initiatieven in Zaanstreek-Waterland. De stand van de besteding wordt in regionaal verband bij gehouden.

Voorzieningen

Programma 4 Milieu

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel en voeding: het tarief voor afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend worden vastgesteld. Bij een overschot is het een verplichting om deze gelden uit te geven aan de taken voor afvalstoffenheffing. Daarom moet een voorziening worden gevormd als gevolg van middelen die van derden zijn verkregen met een specifiek bestedingsdoel.

Programma 6 Beheer openbare ruimte

Voorziening gemeentelijke watertaken

Doel en voeding: het egaliseren van de tarieven rioolheffing die bij de burgers in rekening gebracht worden. Uitgangspunt bij de vaststelling van tarieven rioolheffing is dat de door de tarieven gedekte lasten moeten worden gerealiseerd. Deze voorziening is ingesteld om de effecten van de noodzakelijke investeringen ten behoeve van het onderhoud aan de riolering op te vangen teneinde grote schommelingen in de rioolheffing te voorkomen.

Voorziening onderhoud begraafplaatsen

Doel en voeding: doel van deze voorziening is het egaliseren van inkomsten uit meerjarig afgekochte grafrechten om jaarlijks een evenredig deel van de afkooptermijn te laten vrijvallen voor het beheer van, en onderhoud aan, de begraafplaatsen. Het saldo van de reserve komt overeen met alle op dit moment geregistreerde afkooptermijnen, tegen actueel prijspeil.

Programma 7 Ruimtelijke ordening

Voorziening groot onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel en voeding: voor het technisch beheer van de gemeentelijke gebouwen maakt de gemeente gebruik van meerjaren onderhoudsplannen (MJOPs). Daarin staat aangegeven welke onderhoudswerkzaamheden in welk jaar plaats moeten vinden. De begroting van het planmatig

onderhoud en dagelijks onderhoud is gebaseerd op deze plannen. Ook is de hoogte en jaarlijkse toevoeging van/aan de onderhoudsvoorziening gebaseerd op deze MJOPs. De geplande toevoeging aan de onderhoudsvoorziening is bepaald door uit te gaan van de gemiddelde kosten over een periode van 10 jaar.

Voorziening bijdragen op basis van nota Prof

Doel en voeding: in diverse anterieure overeenkomsten (AO) is opgenomen dat de exploitant (privaat initiatiefnemer) op basis van het vastgestelde gemeentelijk beleid in de nota Planoverschrijdende ruimtelijke openbare faciliteiten (nota Prof) een bijdrage doet ten behoeve van de gemeentebrede bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. De bijdragen worden gestort in de voorziening. Het volledige saldo is in 2022 reeds bestemd voor de onrendabele top van de parkeergarage stadhuis. De voorziening blijft nog wel van kracht omdat er nog meer ontvangsten komen. Er zijn geen toevoegingen aan de voorziening geraamd, omdat de ontvangsten afhankelijk zijn van dynamische momenten zoals de oplevering van woningen. Daarom worden ze meestal in de voor- en/of najaarsnota bijgeraamd.

Voorzieningen kostenverhaal

a. Voorziening kostenverhaal Sociale Woningbouw

Doel en voeding: dit betreft de voorziening Sociale Woningbouw. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen in te storten die van particuliere investeerders worden ontvangen voor afkoop sociale woningbouw. De aanwending kan plaatsvinden bij projecten met extra sociale woningbouw waarin de afkoop wordt gecompenseerd.

b. Voorzieningen kostenverhaal parkeren Centrum

Doel en voeding: deze voorziening is gevormd voor van derden verkregen middelen in verband met afkoop bezoekersparkeren. De gemeente kan het bedrag aanwenden als zij hiervoor parkeervoorzieningen in het centrum aanlegt. Het volledige saldo is in 2022 en 2023 gestort in het krediet van de parkeergarage Stadhuisplein.

c. Voorziening kostenverhaal mobiliteit & groen

Doel en voeding: dit betreft de voorziening mobiliteit & groen. In de raad van september 2019 (besluit 1482547 d.d. 26-09-2019) is deze voorziening ingesteld om de bedragen in te storten die van particuliere investeerders worden ontvangen voor mobiliteit en groen. De aanwending kan plaatsvinden voor investeringen op de lijst die is opgenomen in de Nota Gebiedsoverstijgende kosten Purmerend.

Programma 10 Bestuur en concern

Voorziening wachtgeldverplichtingen bestuurders

Doel en voeding: de voorziening is bestemd voor de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders. Indien op enig moment een bestuurder vertrekt, wordt bepaald in hoeverre de persoon recht heeft op wachtgeld, de hoogte van het wachtgeld en de termijn van het recht op wachtgeld. De som van dit geheel vormt de wachtgeldverplichting voor de gemeente. Financieel wordt deze verplichting verwerkt door het bedrag van de verplichting te storten in de voorziening ten laste van de algemene middelen. Er vindt regelmatig herijking plaats.

Voorziening pensioen ex-bestuurders

Doel en voeding: deze voorziening is ingesteld ter dekking van de pensioenverplichtingen aan (ex-)bestuurders. Voor politieke ambtsdragers is er momenteel nog geen centraal pensioenfonds. Wethouders bouwen uit hoofde van de Algemene Pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA) pensioenrechten op bij de gemeente. Jaarlijks, als onderdeel van de jaarrekening worden actuariële waardeberekeningen uitgevoerd door het bedrijf PROambt om de hoogte van de voorziening te bepalen. De door PROambt gehanteerde rekenrente is afgestemd met het ministerie van Binnenlandse Zaken. De commissie BBV heeft aangegeven dat rekening gehouden moet worden met bekend gemaakte indexaties. In de berekening van het jaaroverzicht van PROambt is hiermee rekening gehouden en daarmee het saldo van de voorziening bepaald.

Overzicht Overhead

Voorziening spaarverlof medewerkers

Doel en voeding: medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

De paragrafen

